

РЕЦЕНЗІЯ

доктора технічних наук, професора, декана факультету дизайну
Київського національного університету технологій та дизайну

Пашкевич Калини Лівіанівни

на дисертацію **Ременєвої Тетяни Валеріївни**

**«Декор в костюмі та авторських проєктах: сучасні тенденції дизайн-
концепцій»**,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 022 «Дизайн»

1. Актуальність теми дослідження та зв'язок з науковими програмами, темами

Актуальність дослідження обумовлена впливом художньо-проектних та інноваційних процесів в сучасному дизайні на формування актуального проектного образу об'єктів дизайну взагалі, та декоративного оздоблення зокрема. ХХ століття – початок ХХІ століття характеризуються швидким розвитком інноваційних технологій в усіх галузях науки. Основним завданням сучасного дизайну є не лише проектування і виготовлення готових виробів, а й забезпечення їхньої художньої виразності в контексті модних і образно-стильових тенденцій даного часового періоду, гармонійної досконалості форми виробу з урахуванням властивостей матеріалів, конструктивно-технологічних особливостей та інноваційних технологій.

Розширення обсягів масового виробництва, швидкі темпи розвитку інформаційних та інноваційних технологій спричинили необхідність дизайн-проекування виробів фешн-індустрії, які підкреслюватимуть індивідуальність людини, що є можливим у випадку використання сучасних методів і художніх засобів декорування. Використання традиційних та інноваційних видів декору дає можливість підвищити естетичний рівень та конкурентоспроможність виробів, урізноманітнити художньо-композиційні рішення та посилити його художню виразність.

2. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукові положення, викладені у роботі Ременєвої Т.В., обґрунтовано результатами опрацювання значного теоретичного та фактичного матеріалу і базуються на фундаментальних положеннях сучасної науки та результатах наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених. Чітко сформульовано актуальність теми, мету і завдання, об'єкт і предмет дослідження, а також обґрунтовано новизну та практичне значення роботи. Дисертація є комплексною, предмет дослідження вивчено всебічно та системно. Цілісність роботи забезпечується належним структуруванням матеріалу. Логічність побудови викладення матеріалу дозволило авторці перейти від аналізу сучасного стану проблеми до її вирішення.

3. Оцінка змісту і структури дисертаційної роботи

Результати дисертаційного дослідження структуровані та викладені на 336 сторінках. Основний текст роботи становить 169 сторінок та складається зі вступу, чотирьох розділів і висновків. Список використаних джерел містить 331 позицію, додатки подано на 133 сторінках.

Структура дисертації і послідовність викладу матеріалу відповідають поставленим цілям і завданням дослідження. Дисертація написана чітко, ілюстративний матеріал інформативний і відповідає меті дослідження.

У *вступі* дисертантка розкриває загальну характеристику роботи, актуальність, теоретико-методологічні засади та зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами. На підставі критичного аналізу наукових праць за напрямом роботи визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, хронологічні межі та методи дослідження; окреслено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів; наведено відомості щодо апробації та впровадження результатів роботи.

У першому розділі авторкою проведено аналіз історіографії декору у дизайні одягу, взуття, аксесуарів, предметів побуту, інтер'єрному дизайні тощо. Представлено аналіз джерельної бази з теми дисертаційної роботи, надана їх систематизація за напрямками та групами досліджень. Досліджено джерела інформації з дизайну виробів фешн-індустрії з декоруванням, проаналізовано сучасний стан мистецтвознавчої складової розвитку дизайну і моди, проведено аналіз термінологічної складової дослідження. Перший розділ присвячено вияву невирішених проблем сучасного мистецтвознавства в галузі декоративного оздоблення в дизайні, окреслено коло питань, які потребують подальшого дослідження. Зроблено висновок, що незважаючи на широку варіативність існуючої інформації потребують узагальнення і систематизації відомості про традиційний та інноваційний декор, а також дослідження проектних практик світових, зокрема, європейських дизайнерів з метою визначення сучасних засобів декорування і створення об'єктів дизайну різних видів і призначення. У розділі розглянуто понятійний апарат за темою дослідження, охарактеризовано основні методи мистецтвознавчого аналізу, застосовані в дослідженні.

У другому розділі авторкою розглянуто інновації в дизайні та концепції розробки та функціонування брендів одягу і декору. В результаті теоретичного дослідження здобувачка виявила особливості стилістики та композиційні прийоми у декорі дизайн-продуктів залежно від напрямку і сегменту його споживання. Значну частину дослідження присвячено розгляду сучасних дизайн-концепцій та особливостям декорування костюма в авторських проектних практиках світових дизайнерів. Авторкою опрацьовано значний обсяг візуального матеріалу, розглянуто приклади використання сучасних комп'ютерних технологій доповненої та віртуальної реальності як нової форми концептуального дизайну в перформансах та шоу, інсталяціях, при створенні об'єктів дизайну, де комп'ютерна графіка та інновації поєднуються з індивідуальним дизайном, візуальними ефектами тощо. Досліджено застосування інноваційних матеріалів та технологій у проектуванні сучасних

дизайн-продуктів за рахунок удосконалення властивостей матеріалів на основі модифікації волокон, синтезу сучасних полімерів тощо, а також виробництва інтелектуальних матеріалів з використанням цифрових технологій.

У *третьому розділі* досліджено можливості створення різних форм динамічних візуальних комунікацій та розглянуто особливості їх застосування для декору сучасних дизайн-продуктів. Наведено систематизований аналіз креативних розробок продуктів модної індустрії за групами інноваційних технологій, представлено систематизовану інформацію за групами інновацій у сфері цифрової моди та використанні «живих» продуктів. Розглянуто інтерактивний одяг, а також особливості створення високотехнологічного одягу та взуття, нових матеріалів та принтів методами 3D-друку. На основі конкретних проєктних практик авторкою досліджено особливості використання принтів в декорі для створенні оригінальних авторських проєктних рішень в оздобленні та декорування сучасних дизайн-продуктів. Здобувачкою доведено актуальність застосування еко-концепцій (наприклад, «живих» принтів, технологій 3D-біодруку, регенеруючих фотосинтетичних матеріалів тощо) для використання в одязі, аксесуарах, декоруванні середовища, створенні авторських предметів декору тощо.

У *четвертому розділі* представлено підходи та принципи проєктування декору як універсальної інтегрованої дизайн-системи та проведено дослідження щодо виявлення особливостей та надання рекомендацій щодо декорування об'єктів дизайну, зумовлені як зовнішніми чинниками, так і технічними обмеженнями. Визначено основні напрями та концептуальні підходи у розвитку декорування дизайн-продуктів. Авторка виділяє екологічний напрям як провідний тренд світової моди в декоруванні, де стійкість системи визначається впливом на людину і середовище, а також використанням екоматеріалів та сучасних інноваційних технологій, етичних виробництв та практики замкнутого циклу моди. Авторкою запропоновано модель інтегрального проєктування декору як окремої дизайн-системи, яка забезпечує формування проєктного образу арт-проєкту дизайн-засобами з урахуванням матеріалів і

технологій. Наведена модель презентує декор як засіб візуальної комунікації у графічному дизайні, арт-дизайні, дизайні середовища, предметному дизайні, дизайні одягу та аксесуарів тощо. Результати дослідження використано при реалізації арт-проектів бренду TataDecor шляхом застосування інноваційних матеріалів для створення модних дизайн продуктів з декорування одягу, середовища, предметного дизайну.

Загальні висновки по дисертації є логічними, послідовними і дають відповіді на поставлені в дисертації завдання.

Таким чином, сформульований у дисертації Ременевої Т.В. зміст відповідає меті, завданням та висновкам. Наукова обґрунтованість та достовірність положень, висновків і рекомендацій забезпечені вибором методів дослідження, достатньою теоретичною базою та вирішенням поставлених завдань.

Аналіз тексту дисертації свідчить про відсутність порушення авторкою вимог академічної доброчесності. У роботі наявні посилання на джерела інформації у випадках використання ідей, розробок, тверджень та інших відомостей, що не належать авторці. У рецензованій дисертації не виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації та інших порушень, що могло б поставити під сумнів самостійний характер виконаної авторкою дисертації.

4. Наукова новизна положень, висновків та результатів дисертаційної роботи

Наукова новизна результатів полягає в поглибленні наукових досліджень у галузі сучасного мистецтвознавства з проєктування костюма та модного декору із застосуванням концептуальної моделі інтегрального проєктування інноваційних дизайн-продуктів.

Значна частина дослідження присвячена термінології в галузі дизайну, що є актуальним і необхідним для подальшого розвитку цієї галузі мистецтвознавства. Дисертанткою вперше на основі проведеного комплексного

системного аналізу розроблено концептуальну модель інтегрального проектування інноваційних дизайн-продуктів та модного декору; визначено характеристики, необхідні для їх створення. Важливими для подальших досліджень є розроблені авторкою класифікації інноваційних технологій у проектуванні модних продуктів. Крім того, подальшого розвитку набули формування теоретичної бази та практичних рекомендацій щодо розроблення дизайну арт-проектів, у тому числі на основі принципів екологічної моди. Авторкою в роботі визначено особливості дизайну модних продуктів, перелік чинників, які має враховувати дизайнер в процесі проектування.

5. Повнота викладу основних результатів дисертації в опублікованих працях

Основні положення і результати дослідження викладено у 13 наукових працях, серед яких 6 статей у фахових виданнях України, 1 стаття у журналі, що індексується в наукометричній базі Scopus. Представлені дослідження пройшли апробацію на 6 всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях. Публікації авторки за темою дисертації повно та адекватно розкривають її зміст.

6. Практичне значення і впровадження одержаних результатів дослідження

Висвітлені у дисертації наукові положення, зокрема узагальнення світового та українського досвіду використання декору в різних об'єктах дизайну та проектних практиках світових дизайнерів, а також створення наукової бази для розробки інноваційної моделі проектування дизайн-продуктів та модного декору мають важливе практичне значення та доповнюють вихідну базу даних для подальших досліджень в галузі дизайну. Основні положення та результати дисертації знайшли практичне застосування в освітньому процесі Київського національного університету технологій та дизайну для підготовки здобувачів освіти спеціальностей 022 Дизайн, освітніх програм «Дизайн одягу»,

«Дизайн (за видами)», спеціальності 182 Технології легкої промисловості, освітньої програми «Моделювання, конструювання та художнє оздоблення виробів легкої промисловості», а також впроваджені в авторських проектах бренду TataDecor (м. Київ).

7. Дискусійні питання та зауваження щодо змісту дисертації

Поряд із загальною позитивною оцінкою дисертаційної роботи Ременєвої Т.В. варто навести наступні зауваження:

1. Зміст роботи не дає підстав для висловлення суттєвих зауважень щодо структури дисертаційного дослідження, але є зауваження щодо формуванню описових даних у схемі на рис. 3.1, їх бажано було подати на двох або трьох окремих рисунках для кращого сприйняття.

2. Висновки до розділів, зокрема до третього на с. 140, достатньо повно відображають основні положення дисертації та дозволяють точно усвідомити повноту виконання поставлених у роботі завдань, проте сутність основних положень роботи бажано було б викласти більш стисло, уникаючи розлогих пояснень, конкретизувати основні результати роботи.

3. На думку рецензента наведені в роботі дослідження дизайнерських брендів, які дотримуються екологічних принципів, використовують екологічно чисті матеріали тощо, бажано б було доповнити більш детальним аналізом діяльності саме українських брендів.

Втім, висловлені зауваження мають рекомендаційний характер та не зменшують наукової цінності дисертаційного дослідження.

8. Загальна оцінка дисертаційної роботи

У цілому дисертаційна робота Ременєвої Тетяни Валеріївни на тему «Декор в костюмі та авторських проектах: сучасні тенденції дизайн-концепцій» є завершеним, самостійним науковим дослідженням, що виконано на належному теоретичному рівні, структура та обсяг якого відповідають встановленим нормам. За актуальністю, ступенем новизни, науковим рівнем і

практичною цінністю, а також змістом та оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 року, а її авторка Ременева Тетяна Валеріївна на основі публічного захисту заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 022 – Дизайн.

Рецензент:

доктор технічних наук, професор,
декан факультету дизайну
Київського національного
університету
технологій та дизайну

Калина ПАШКЕВИЧ

